

Divéki Éva–Listár Dániel: Biztos, ami biztos! A magyar lakosság vélekedése a fizetési megoldások biztonságáról*

Felmérésünk szerint a hazai lakosság a bankkártyát tartja a legbiztonságosabb elektronikus fizetési megoldásnak. A bankkártya biztonságosságáról való pozitív vélekedés közvetlenül a hagyományos fizetési megoldások, a sárga csekk és a készpénz biztonságossága után következik. Elemzésünk egyik legfontosabb megállapítása ugyanakkor az, hogy elsősorban nem biztonsági okai vannak a korszerűbb, elektronikus fizetési megoldások kevésbé intenzív használatának, de az ilyen irányú félelmek szerepe nem hanyagolható el teljesen, különösen az internetes fizetési megoldások esetében. A fizetési megoldásokkal kapcsolatos biztonságérzet elsősorban az ismertséggel és a használattal van kapcsolatban. Azaz a fogyasztók azokat a megoldásokat tartják biztonságosabbnak, amelyeket ismernek és használnak, amelyeket nem ismernek, és kevésbé használnak, azoknak a biztonságosságát is alacsonyabb szintre értékelik. Így a készpénzmentes elektronikus fizetési megoldások intenzívebb használatát leginkább az ismeretek bővítésével lehet elérni, ezzel együtt pedig a használók biztonságérzete is magasabb lesz. A fizetési megoldásokkal kapcsolatos ismeretek átadását a lakosság túlnyomó többsége a saját számlavezető bankjától várja.

BEVEZETÉS

A korszerű készpénzmentes, elektronikus fizetések terjedésének egyik gátja lehet, ha az emberek nem tartják elég biztonságosnak ezeket a fizetési megoldásokat, és ha nincsenek tisztában azzal, hogy milyen jogaik, teendőik, lehetőségeik vannak visszaélések esetén. Véltetően sajtóhírek és mendemondák is befolyásolják a fizetési megoldások használoit, és határozzák meg a potenciális felhasználók attitűdjét.

A Magyar Nemzeti Bank ezért széles körű felmérést kezdeményezett a lakosság körében, amely egyrészt azt vizsgálta, hogy a fogyasztók milyen konkrét, biztonsághoz köthető tudással rendelkeznek a különféle fizetési megoldások esetében (elsősorban elektronikus megoldások), másrészt pedig azzal foglalkozott, hogy milyen a potenciális használók hozzáállása (attitűdje) ezekhez a megoldásokhoz. A kutatás egyik célja annak a felmérése volt, hogy amennyiben nem használják az elektronikus fizetési megoldásokat, akkor annak mi az oka, és az okok között szerepelnek-e biztonsághoz kötődő elvárások.

Az alábbiakban röviden felvázoljuk, hogy a nemzetközi szakirodalom a fizetési megoldások biztonságával kapcsolatban milyen témákat vet fel, és milyen következtetésekre jut. Ezt követően a felmérés módszertanát ismertetjük,

majd rátérünk a fontosabb eredmények ismertetésére. Elemezzük, hogy a megkérdezettek hogyan vélekednek a különféle elektronikus fizetési megoldások, kiemelten a fizetési kártyák (a továbbiakban: bankkártyák, ill. kártyák) és az internetes fizetési megoldások, továbbá a fizetési számlák (a továbbiakban: bankszámlák) biztonságáról. Továbbá rávilágítunk az egyes fizetési megoldások ismertsége és használata, valamint a lakosság biztonságérzete közötti összefüggésekre. Ezekben a részekben ismertetjük azokat az adatokat is, amelyek a jegybank más, hivatalos pénzforgalmi szolgáltatói (a továbbiakban: banki) adatszolgáltatásaiból származnak, de a téma szempontjából idevágónak tekinthetőek. Kiemeljük azokat az eltéréseket is, amelyek a felmérésből leszűrhető tapasztalatok és a más forrásokból származó adatok között felmerülnek. Itt hívjuk fel a figyelmet azokra a biztonsági szempontokra, amelyeket célszerű figyelembe venni a különféle elektronikus fizetési megoldások használatakor. Végezetül a felmérésből levonható legfontosabb következtetéseket foglaljuk össze.

HOGYAN HAT A BIZTONSÁGÉRZET A FIZETÉSI MEGOLDÁSOK HASZNÁLATÁRA?

A nemzetközi szakirodalom nem egységes abban a kérdésben, hogy a fogyasztók biztonságról alkotott képe hat-e, és

* Jelen cikk a szerzők nézeteit tartalmazza, és nem feltétlenül tükrözi a Magyar Nemzeti Bank hivatalos álláspontját.

ha igen, hogyan és milyen mértékben az egyes fizetési megoldások választására; Magyarországon pedig még nem született a kérdést részletesen vizsgáló tanulmány.

Bolt és Chakravorti (2008) elméleti modelljükben a készpénz elvesztésének költségeit (pl. rablás) állítják szembe a jóval biztonságosabbnak tekintett bankkártyák költségeivel, és megállapítják: a fogyasztó szempontjából a készpénz elvesztésének valószínűsége meghatározza az optimális bankkártyadíjakat.

Yin és DeVaney (2001) empirikus módszereket használva részletesen elemzik a fogyasztók biztonságérzete és az egyes fizetési megoldások választása közötti kapcsolatot, de nem találnak tapasztalati bizonyítékot arra, hogy azok a fogyasztók, akiknek fontosabb a biztonság, inkább választják a (betéti) bankkártyát, mint a készpénzt. Schuh és Stavins (2009) egy fizetési módok közötti választást célzó fogyasztói felmérés adatait és ökonometriai modellt használva szintén arra a következtetésre jutnak, hogy a biztonságra való törekvés csak korlátozott szerepet játszik a fogyasztók döntésében.

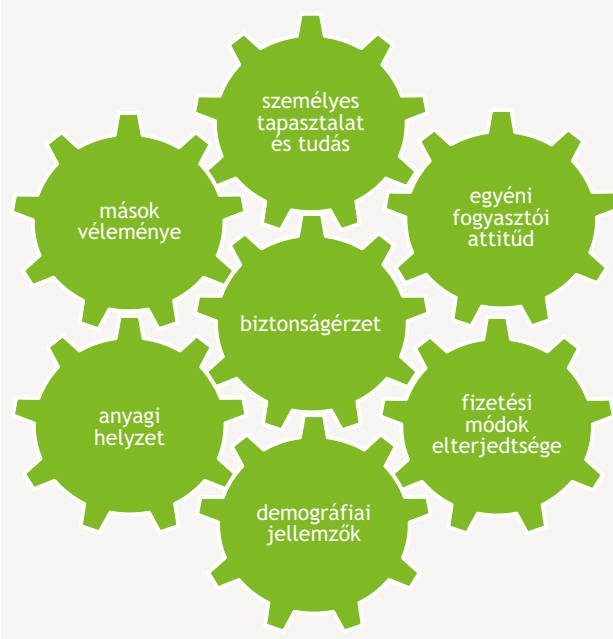
Ezzel ellentétes eredményre jut Cheney (2006), aki egy workshop keretében elhangzott felmérés eredményeit ismertetve azt állítja, hogy a fogyasztóknak a biztonság és a kényelem a két legfontosabb tényező, amikor választanak az egyes fizetési megoldások között. Több, az Egyesült Államokban készített felmérés (Eisenstein, 2008; Federal Trade Commission, 2007; Unisys, 2009) arra a következtetésre jut, hogy az amerikaiak – állításuk szerint – igenis aggódnak a fizetési megoldások biztonsága, az esetleges visszaélések miatt, sőt ez az aggodalom erősebb, mint a terrorizmus, a személyes biztonság és a különböző vírusok miatti félelmek.

Kosse (2012) tanulmánya napi tranzakciós adatokat és a témában megjelenő újságcikkeket felhasználva azt vizsgálja, hogy a bankkártyás visszaélésekről szóló sajtóhíreknek milyen hatása van a bankkártyahasználatra. A szerző arra a következtetésre jut, hogy a hatás más tényezőkhöz képest kicsi és rövid távú, mégis úgy gondolja, hogy a kis összegű fizetések hatékonyságára gyakorolt hatását nem szabad alábecsülni.

A hazai helyzetet nézve, a magyar háztartások fizetési szokásait vizsgáló tanulmány (Takács, 2011) megállapítja, hogy az erősen készpénzorientált hazai pénzforgalom helyett már ma is lehetőség lenne az elektronikus csatornák intenzívebb használatára, így a háztartások többsége hatékonyabban intézhetné a fizetési műveleteit. Ennek ellenére a kiskereskedelemre jellemző tranzakcióknak a négyötöde készpénzzel történik.

1. ábra

Az egyes fizetési megoldások közötti választást meghatározó főbb tényezők

A fentiek után érdemes tehát megvizsgálni, hogy a magyar lakosság döntéseiben a különféle fizetési megoldásokról alkotott kép, kiemelten a biztonságérzet, milyen szerepet játszik a szakirodalom által feltárt tényezők között (1. ábra).

A biztonságérzet a fogyasztó saját, szubjektív érzékelése azzal kapcsolatban, hogy mennyire tart attól, hogy (anyagi) kár éri az egyes fizetési megoldások használata során. Ennek egyik eleme, hogy a fogyasztó tart-e attól, hogy az árut, szolgáltatást nem kapja meg, a másik eleme pedig az, hogy tart-e attól, hogy valamilyen visszaélés áldozatává válik az adott fizetési megoldás használata során. A magas biztonságérzet azt jelenti, hogy a fogyasztónak nincsen félelme az adott fizetési megoldással kapcsolatban, nem tart attól, hogy az adott fizetési megoldás használata során (anyagi) kár éri; az alacsony biztonságérzet ennek ellenkezője. Mivel a biztonságérzet szubjektív megítélés, ezért független attól, hogy a jelenlegi technikai fejlettségi szint mellett a szakemberek melyik fizetési megoldást tartják biztonságosnak.

A KÖZVÉLEMÉNY-KUTATÁS KERETEI

A felmérést a Magyar Nemzeti Bank megbízásából a GfK Hungária Kft. végezte 2012 tavaszán. A megkérdezett ezerfős minta nem, életkor, településtípus és régió szerint reprezentatív a 15 és 69 év közötti hazai lakosságra. A kutatás módszertana és a kérdésekre adott válaszok összegzése a függelékben található, a törzsszövegben a részletes vála-

szok alapján készült elemzések, számítások és egyéb, a témához kapcsolódó adatok szerepelnek.

A MEGKÉRDEZETTEK VÉLEMÉNYE AZ EGYES FIZETÉSI MEGOLDÁSOK BIZTONSÁGÁRÓL

Felmérésünk eredményével kapcsolatban az első fontos kérdés, hogy a megkérdezettek mennyire tartják biztonságosnak az egyes elektronikus fizetési megoldásokat, és hogy ez a szubjektív biztonságérzet mennyire felel meg a tényleges helyzetnek. Az alábbiakban ezért a kérdőívre kapott válaszokat összevetjük az MNB által elérhető visszaélési statisztikákkal. A vizsgálat során elsősorban a bankkártya mint a legismertebb és a leginkább használt elektronikus fizetési megoldás biztonságára fókuszálunk, majd az internetes megoldásokat vesszük górcső alá.

Az elektronikus tranzakciókkal kapcsolatos visszaélések

A felmérésben megkérdezettek kevés elektronikus fizetési megoldáshoz kötődő konkrét káreseményről számoltak be, ugyanakkor az MNB statisztikái még a kapott válasznál is egy nagyságrenddel kisebb értéket mutatnak.

A lebonyolított összes fizetési művelethez képest a bankkártyákkal, az internetbankkal, a telebankkal és a mobilbankkal kapcsolatos tényleges visszaélések éves aránya összességében a vizsgált időszakban (2007–2011 között) igen alacsony szinten, 0,003 százalék körül ingadozott. Az elektronikus fizetési megoldások a statisztikák alapján tehát nagyon biztonságosnak tekinthetők.

Ugyanakkor a felmérésben részt vevők 6 százaléka állította, hogy öt vagy ismerőst érte már anyagi kár a bankkártyahasználat során. Az internetes átutalásoknál ez az arány 3 százalék, a többi elektronikus fizetési megoldás használata során pedig 1 százalék. Bár az MNB adataiból nyert visszaélési arányszámok nem teljesen vehetők össze a közvélemény-kutatás (hibahatárral is rendelkező) számaival, összességében mégis az mondható el, hogy a lakosság szubjektív biztonságérzete némileg rosszabb a valóságosnál.

Az eltérés okai a következők lehetnek:

- a feltett kérdésnek („Érte-e már Önt, vagy személyes ismeretségi körében valakit kár a következő fizetési módok használatakor?") nem volt időtávja;
- a lakosság által észlelt visszaélések köre bővebb, mint amiről az MNB adatokat gyűjt;

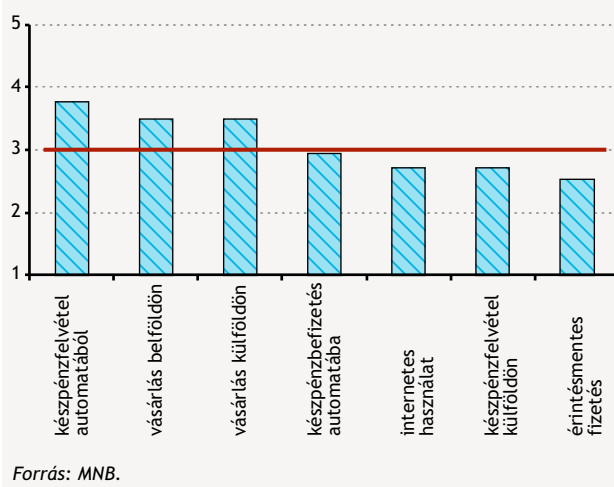
- általában véve az emberek sötétebben látják a visszaéléseket a valóságosnál, amiben szerepe lehet a sajtóban, illetve a különböző internetes felületeken megjelent negatív információknak is.

A bankkártyahasználat biztonsága

A bankkártyáról a megkérdezettek 64 százaléka gondolja úgy, hogy nagyon biztonságosnak vagy inkább biztonságosnak tekinthető fizetési megoldás. Mindössze 7 százalék véli úgy, hogy egyáltalán nem vagy inkább nem biztonságos fizetési megoldás a bankkártya.

A válaszadók a bankkártyás műveletek közül a legbiztonságosabbnak az ATM-es készpénzfelvételt tartják (5-ös skálán az átlagérték 3,78), ezt követi a vásárlás belföldön, ill. külföldön (a kettő között nincs különbség, mindkettő 3,50). A legkevésbé biztonságosnak az érintésmentes fizetést tartják (2,54), ezt megelőzi az internetes használat és a készpénzfelvétel külföldön (2,7) (2. ábra).

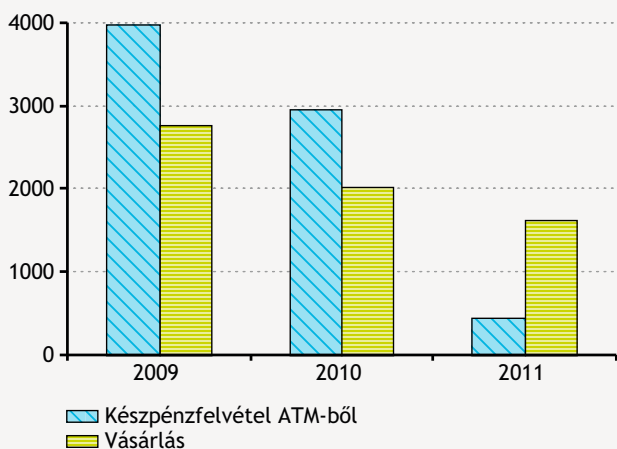
2. ábra
A bankkártyás fizetési megoldások biztonságosságáról való vélekedések ötös skálán

Az MNB által gyűjtött statisztikák azt mutatják, hogy mind az automatából történő készpénzfelvételhez kötődő visszaélések, mind pedig a bankkártyás vásárláshoz kapcsolódó visszaélések száma jelentősen csökkent az elmúlt években (3. ábra). Míg 2010-ig az ATM-es készpénzfelvételhez kapcsolódó visszaélések gyakoribbak voltak a vásárláshoz kapcsolódó visszaéléseknél, 2011-re a sorrend megváltozott.

Csak minden harmadik bankkártyabirtokos (33 százalék) gondolja úgy, hogy a csipes bankkártya biztonságosabb, mint a mágnescsíkos, annak ellenére, hogy a csiptechnológia bankkártyákon történő bevezetését éppen a biztonsági megfontolások indokolták. Ennek eredményeképpen a viz-

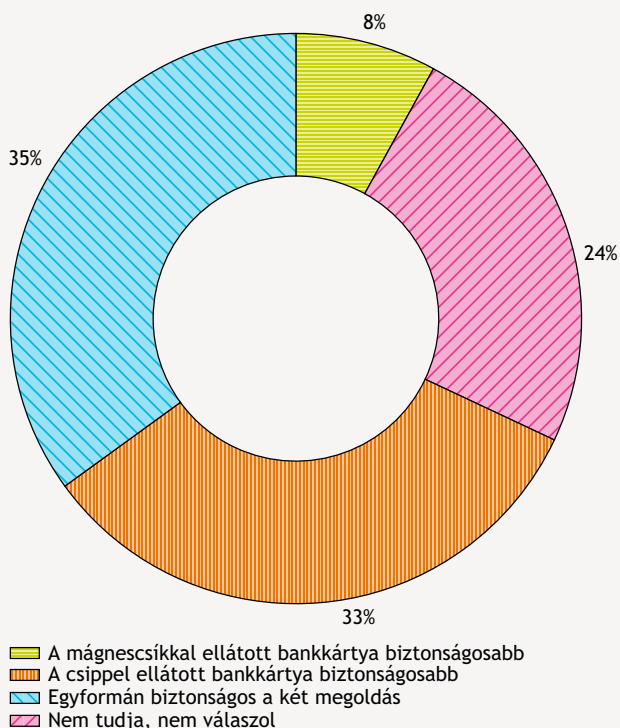
3. ábra
Bankkártyás visszaélések darabszáma

Forrás: MNB.

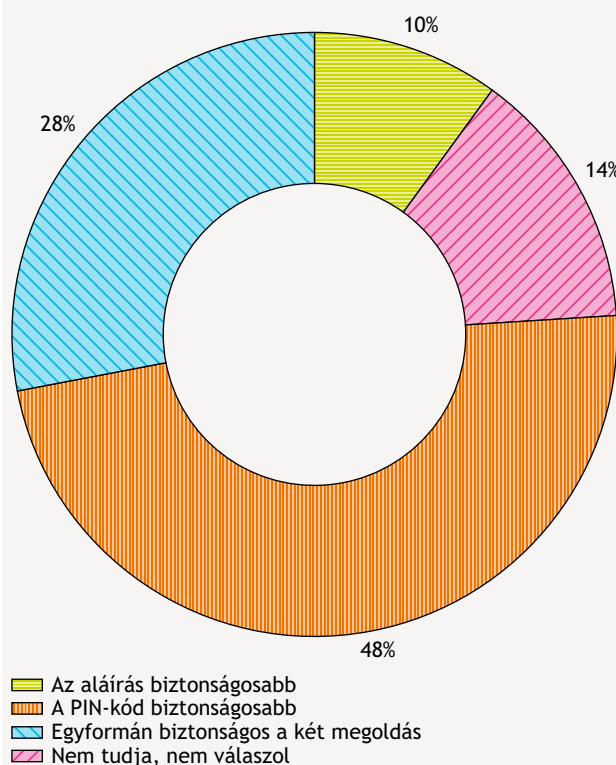
száma csökkent, ami már a statisztikákban is visszatükröződik.¹ Mindkét megoldást biztonságosnak véli szintén minden harmadik bankkártyabirtokos (35 százalék), míg 8 százaléuk a mágnescsíkos bankkártyák biztonságosságát értékeli magasabbra (4. ábra).

4. ábra
A csipes és a mágnescsíkos bankkártyákkal kapcsolatos biztonságérzet a bankkártyával rendelkezők körében

Forrás: MNB.

5. ábra
A PIN-kóddal és az aláírással kapcsolatos biztonságérzet a bankkártyával rendelkezők körében

Forrás: MNB.

Nagyjából majdnem minden második bankkártyabirtokos azt gondolja, hogy a PIN-kód használata biztonságosabb, mint az aláírás, de 28 százaléuk mindkettőt egyformán biztonságosnak találja (5. ábra). Valójában a PIN-kód használata az aláírásnál biztonságosabb.

Minden kártyabirtokosi szerződés tartalmazza, hogy amennyiben a kártyabirtokos jogosulatlan kártyahasználatra utaló műveletről szerez tudomást (például a bankjától kapott SMS-ből, illetve illet fedez fel a számlakivonatán), vagy elveszítette, ellopták a bankkártyáját vagy a használatához szükséges PIN-kódot, azonnal be kell jelentenie a kibocsátónak.

Amennyiben az elveszett, elloptott bankkártyát jogosulatlanul használják, a bejelentést megelőzően bekövetkezett kárt a kártyabirtokos legfeljebb 45 ezer forint erejéig viseli (feltéve, ha a kár nem a kártyabirtokos szándékos vagy súlyosan gondatlan magatartása miatt következett be), az ezen felüli összeg a kibocsátó bank vesztesége. A bejelentés megtételét követően keletkezett kárt a kártyakibocsátó bank viseli.

¹ Ezzel a kérdéssel részletesen foglalkozik a Jelentés a fizetési rendszerről 2012 című MNB-kiadvány 2.2.1. fejezete.

Ezt a „negyvenötzres szabályt” a megkérdezettek közül senki sem ismerte. Azt is mindössze a lakosság 7 százaléka (a bankkártyával rendelkezők tizede) tudja, hogy kármegosztás létezik a bank és a bankkártya birtokosa között, és az ügyfél kára maximált. Ehhez képest pozitív, hogy a bankkártyacsallás gyanúját a kártyával rendelkezők 96 százaléka a lehető leghamarabb bejelentené, és 90 százalékuk a saját kártyakibocsátó bankjának.

A bankoknak egyébként is nagy felelősségük van a fizetési megoldások biztonságával kapcsolatban, ugyanis a megkérdezettek 76 százaléka a saját számlavezető bankjától vár intenzív tájékoztatást a biztonsági kérdésekről is.

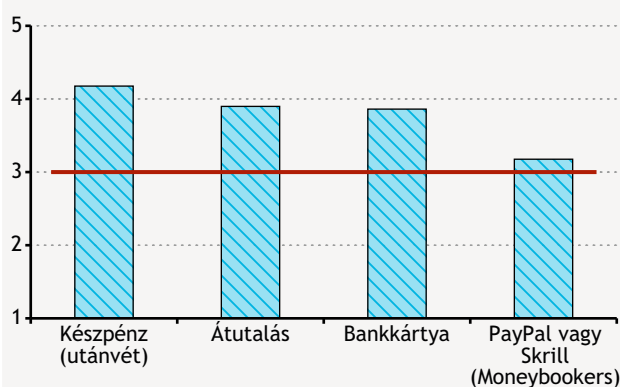
A fókuszcsoportos beszélgetések egyik tanulsága volt, hogy az ismeretátadás, a személyes jó példa ösztönöz a használatra. Azaz, ha a fogyasztók használják a különböző fizetési megoldásokat, vannak ismereteik, gyakorlati tapasztalataik róluk, és ezeket az ismereteket, tapasztalatokat átadják egymásnak, akkor intenzívebbé válik ezeknek a fizetési megoldásoknak a használata – ez nemcsak a bankkártyák esetében igaz, hanem a többi elektronikus fizetési megoldásnál is.

Az internetes fizetési megoldások biztonsága

A felmérésben részt vevők 65 százaléka állította, hogy rendelkezik internet-hozzáféréssel. (Ez nagyjából megegyezik más, hasonló felmérések² adataival.) Azok aránya, akik a világhálót fizetésre is használják, jóval kevesebb: az internetes átutalásokat a megkérdezettek 19 százaléka, internetes vásárlást elektronikus fizetéssel a megkérdezettek 11 százaléka, internetes vásárlást készpénzfizetéssel a megkérdezettek 21 százaléka használja.

Az internetes vásárláskor a készpénzes megoldásokat (pl. postai utánvét) tartják a legbiztonságosabbnak; a válaszadók 4,18-ra értékelik 5-ös skálán. Internetes vásárláskor közepesnél nagyobb biztonságúnak gondolják az átutalást

6. ábra
Az internetes vásárláskor használt egyes fizetési megoldások biztonsága ötös skálán

Forrás: MNB.

(3,89) és az internetes bankkártyahasználatot (3,86). Legkevésbé biztonságosnak (közepes biztonságúnak) a paypalos, ill. skrilles (moneybookerses)³ fizetést gondolják (3,18) (6. ábra).

Fontos kérdés, hogy a megkérdezettek számára milyen visszaigazolás megnyugtató az internetes vásárlások során. Internetbank használatakor, ill. internetes vásárláskor nagyjából ugyanazokat a visszaigazolás-fajtákat tartják kielégítőnek. A megkérdezettek több mint fele az SMS-es visszaigazolást tartja megfelelőnek, míg minden negyedik-ötödik megkérdezett az internetes kódot, jelszót. Az e-mail, ill. telefonhívás említése mindkét esetben 10 százalék alatti.

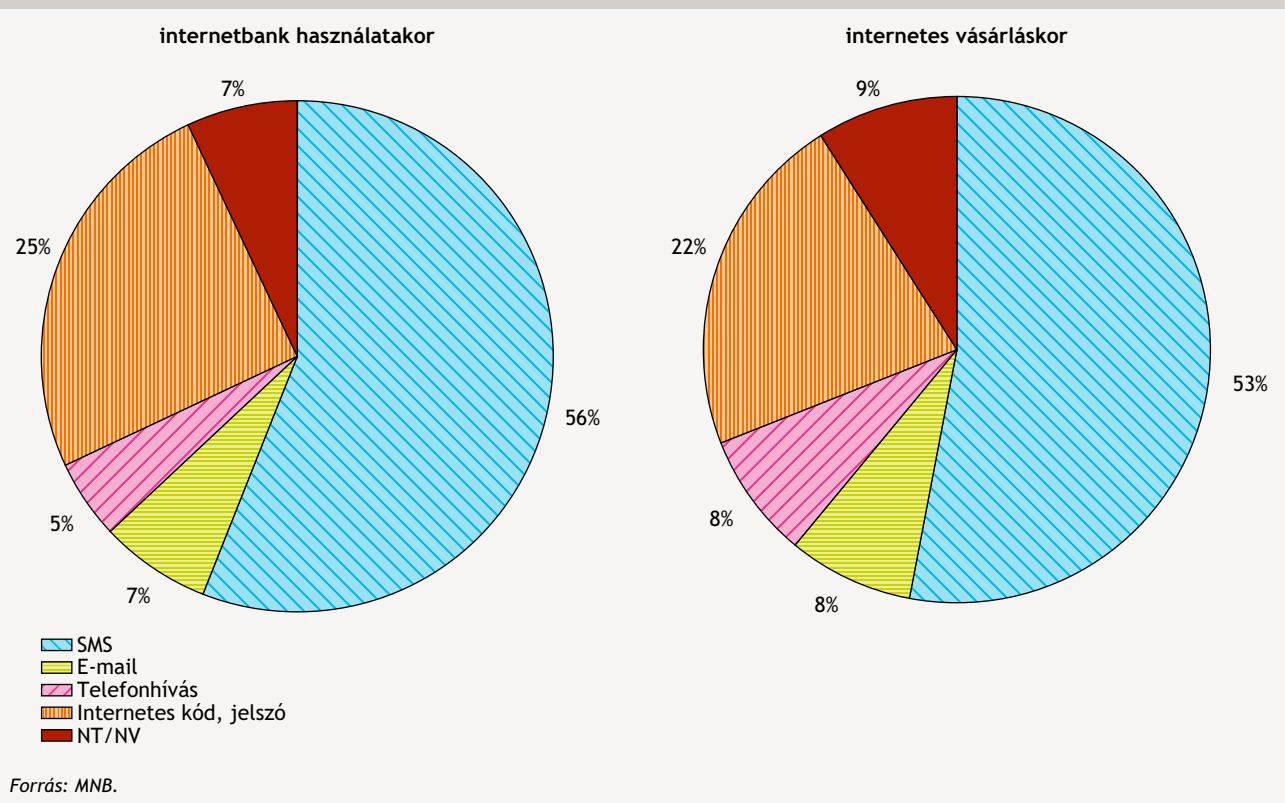
Fontos kérdés az is, hogy az internetet fizetésre használók mit tesznek az általuk használt számítógép biztonságáért. Mindössze a megkérdezettek 14 százaléka ismerte el, hogy semmit nem tesz a biztonságért. A többiek a biztonsági szoftverek (pl. tűzfal, vírusirtó) használatát említették (53 százalék), ill. azt, hogy nyilvános helyen található gépet (pl. internetkávézó) nem használnak ilyen célra (45 százalék).

² <http://www.internetworldstats.com/eu/hu.htm>

³ A PayPal és a Skrill (Moneybookers) a nála vezetett számláról internetes átutalást lehetővé tevő fizetési megoldás.

7. ábra

Internetbank használatok, ill. internetes vásárlások a megkérdezettek által megnyugtatónak gondolt biztonsági megoldások

ÖSSZEFÜGGÉS AZ EGYES FIZETÉSI MEGOLDÁSOK ISMERTSÉGE, HASZNÁLATA ÉS A VELÜK KAPCSOLATOS BIZTONSÁGÉRZET KÖZÖTT

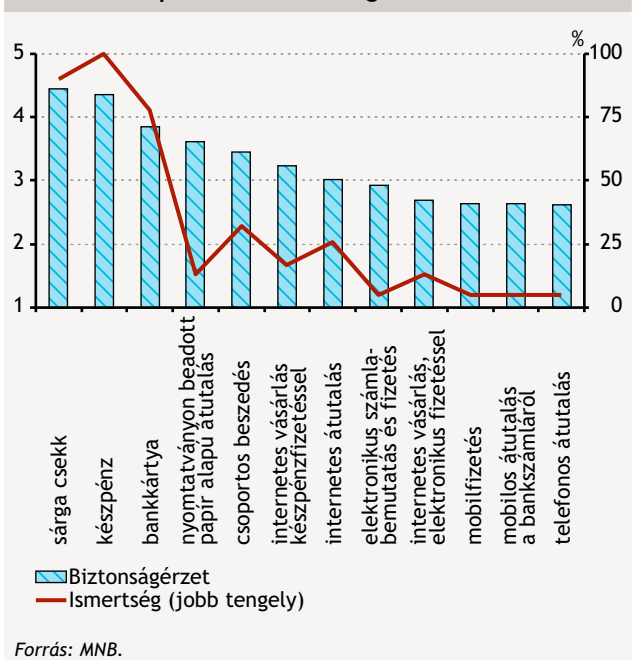
Elemzésünk során az egyik célunk annak feltárása volt, hogy van-e összefüggés, és ha igen, milyen irányú az egyes fizetési megoldások ismertsége, használata és biztonsága között, a biztonságérzet milyen szerepet játszik a fogyasztók döntéseiben, amikor az egyes fizetési megoldások között döntenek.

Összefüggés az egyes fizetési megoldások ismertsége és a velük kapcsolatos biztonságérzet között

A különféle fizetési megoldások ismertségét mérő mutató (spontán említés, ill. felsorolás után „nagyon jól ismeri”) alapján a legismertebb fizetési megoldás a készpénz (100 százalék), ezt követi a postai készpénz-átutalási megbízás – népszerű nevén „sárga csekk” – (90 százalék), majd a bankkártya (78 százalék); a többi fizetési megoldás ismertsége jóval kisebb. Érdemes megjegyezni, hogy a csoportos beszedés (32 százalék) és az internetes átutalás (26 száza-

8. ábra

Összefüggés az egyes fizetési megoldások ismertsége és a velük kapcsolatos biztonságérzet között

lák) ismertsége is jóval nagyobb a papír alapú átutalásnál (13 százalék), ami arra utalhat, hogy ha lassan is, de a

modernebb fizetési megoldások egyre inkább beépülnek a köztudatba.

Szoros összefüggés van az adott fizetési megoldás ismerete és a vele kapcsolatos biztonságérzet között is. A megkérdezettek minél inkább ismerik az adott fizetési megoldást, annál biztonságosabbnak érzik azt, és fordítva.

Összefüggés az egyes fizetési megoldások használata és a velük kapcsolatos biztonságérzet között

Az egyes fizetési megoldások használati aránya nagyon hasonlóan alakul az előbb részletezett ismertségi arányhoz. A megkérdezettek 97 százaléka használ évente legalább egyszer készpénzt, 87 százaléka sárga csekket és 67 százaléka bankkártyát, a többi fizetési megoldás használata jóval kisebb. Érdekes itt is megjegyezni, hogy a csoportos beszédés használata (31 százalék) és az internetes átutalás használata (19 százalék) nagyobb, mint a nyomtatványon beadott papír alapú átutalás használata (13 százalék).

Szoros összefüggés van az adott fizetési megoldás használata és a biztonsági szempontból róla alkotott kép között is. A megkérdezettek minél inkább használják az adott fizetési

megoldást, annál biztonságosabbnak érzik, és fordítva (lásd 9. ábra).

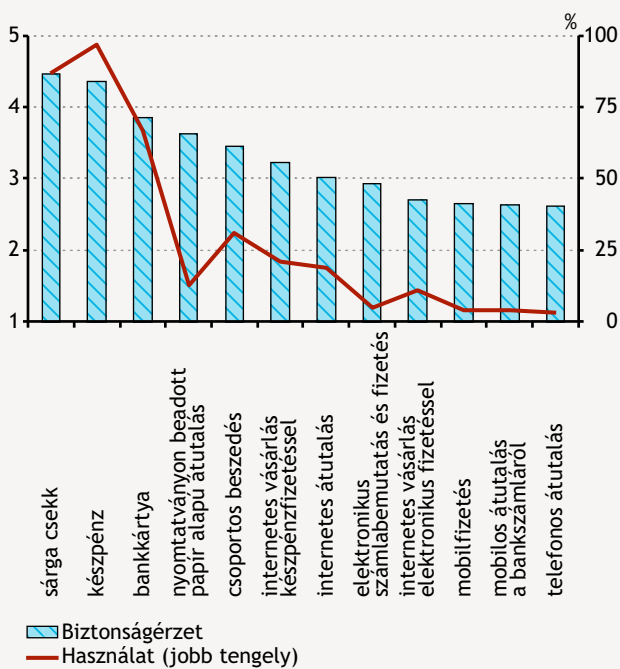
Összefoglalóan megállapítható: szoros az összefüggés az egyes fizetési megoldások ismertsége, használata és a velük kapcsolatos biztonságérzet között. A következő lépés megállapítani a kapcsolat irányát: az egyes fizetési megoldások mellőzése mögött elsősorban biztonsági félelmek állnak-e, vagy más.

Az egyes fizetési megoldások elterjedését gátló tényezők

Érdekes megvizsgálni, hogy milyen okok húzódnak meg amögött, hogy a megkérdezettek nem rendelkeznek bankszámlával, hiszen a bankszámla megléte egyfajta „belépő” a modern, elektronikus fizetési megoldásokhoz.

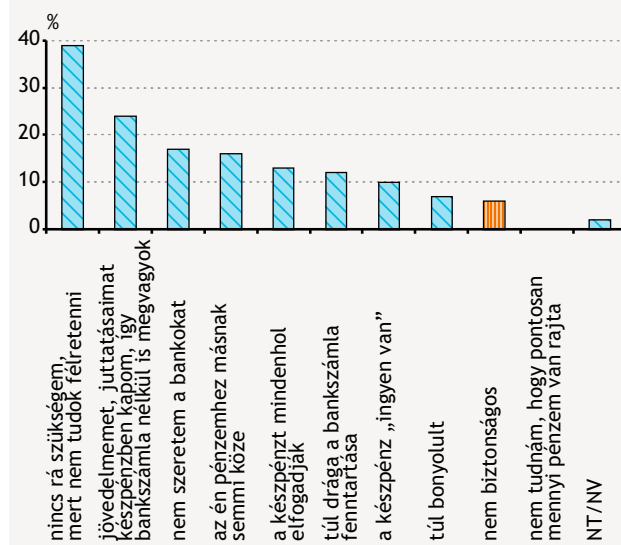
Felmérésünk alapján a megkérdezettek 76 százaléka rendelkezett bankszámlával. Elsősorban anyagi okai vannak, hogy a lakosság egy része nem használ bankszámlát. A számlával nem rendelkezők 39 százaléka azt állította, hogy azért nem nyit bankszámlát, mert nincs rá szüksége, hiszen az összes pénzt elkölti, és nem tud félretenni. A bankszámlával nem rendelkezők főbb demográfiai jellemzői: átlagéletkoruk 40 év, nem alkalmazottak⁴ (76 százalék), legfeljebb középiskolai végzettséggel rendelkeznek (99 százalék), nettó jövedelmük alacsony, 0–60 ezer Ft közötti (61 százalék), faluban vagy kisvárosban laknak (72 százalék).

9. ábra
Az egyes fizetési megoldások használata és a velük kapcsolatos biztonságérzet

Forrás: MNB.

10. ábra
A bankszámlahasználat mellőzésének okai

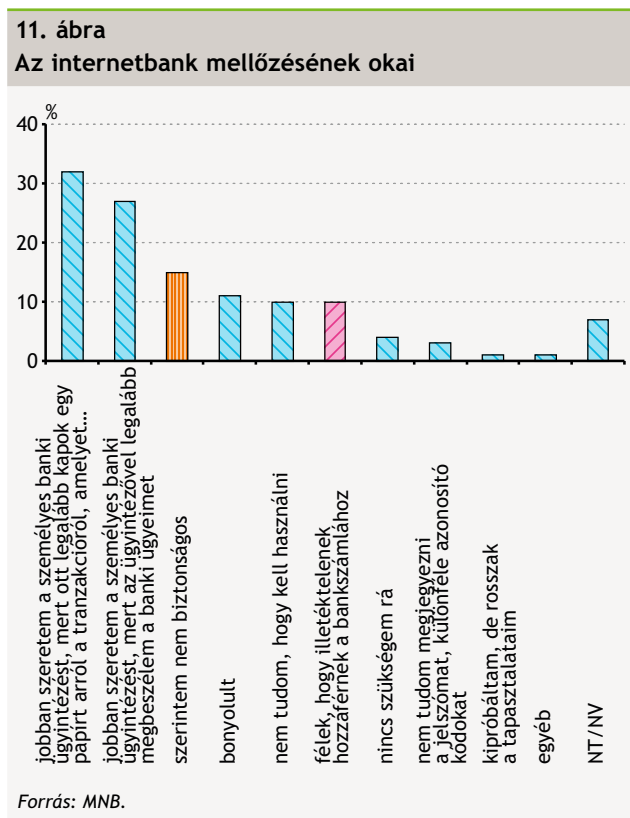

Forrás: MNB.

⁴ Munkanélküli, háztartásbeli, gyesen lévő, nyugdíjas vagy diák.

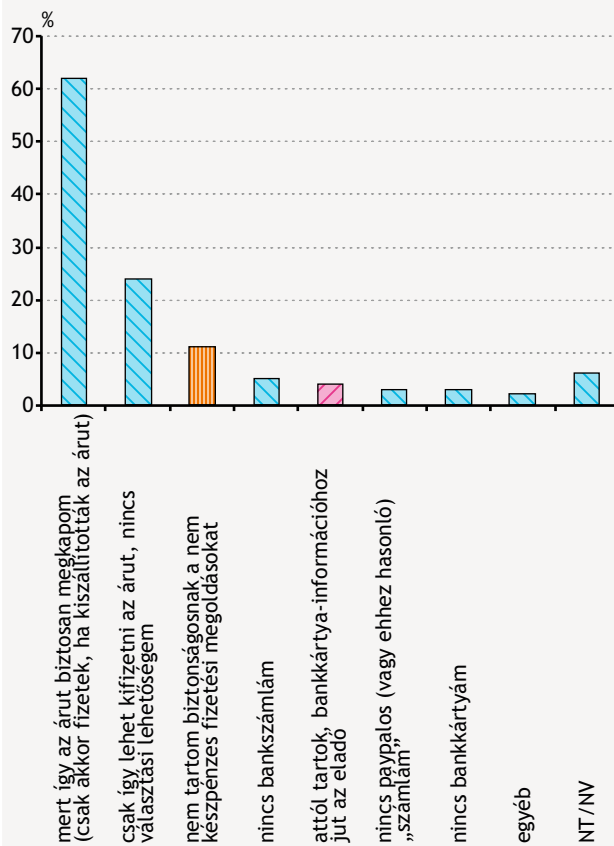
Jelentős, 24 százalékos az a válaszarány, hogy jövedelmét készpénzben kapja. Mindössze 6 százalékos azok aránya, akik azért nem nyitnak számlát, mert szerintük az nem biztonságos.

Az internetbank (vagy más néven e-bank) mellőzésének sem elsősorban biztonsági okai vannak. A válaszadók azért nem használják az e-bankot, mert jobban szeretik a személyes banki ügyintézt, mert ott „kapnak egy papírt” a tranzakcióról (32 százalék), illetve meg tudják beszélni a banki ügyeket (27 százalék). Az egyértelműen biztonsági félelmek aránya 15 százalékos. Ha ehhez hozzávesszük a lényegében hasonló tartalmú „félek, hogy illetéktelenek hozzáférnek a bankszámlához” kijelentést, akkor azok aránya, akik legalább az egyik biztonsági szempontot megjelölték, összességében 23 százalékos, de még így sem éri el az első és másodsorban megemlített okokat.

Abban a csoportban, amely használja ugyan az internetet vásárlásra, de fizetéskor mégsem a modern, elektronikus megoldásokat használja, hanem postai utánvétellel egyenlíti ki az áru ellenértékét, kimagasló, 62 százalékos az a válasz, hogy „így az árut biztosan megkapom, csak akkor fizetek, ha kiszállították az árut”. Ez alapvetően a kereskedővel szembeni bizalmatlanságot, és nem a fizetési megoldással szembeni félelmet jelzi. Így önmagában nem várható el az elektronikus fizetési megoldások elterjedése az internetes vásárlás során. Erre például az jelenthet megoldást, ha az

12. ábra
Az internetes vásárlás során az elektronikus fizetés mellőzésének okai

Forrás: MNB.

áru kiszállító futárok mobil POS-berendezéssel rendelkezene, amely lehetővé tenné a bankkártyás fizetést közvetlenül az áru átvételekor. Az internetes vásárlás során az elektronikus fizetés mellőzésének okai között a kifejezetten biztonsági félelmek aránya 11 százalékos. Ha ehhez hozzávesszük azok válaszát, akik attól tartanak, hogy bankkártya-információhoz jut az eladó, akkor a két szempont együttesen is csak 15 százalékot tesz ki.

KÖVETKEZTETÉSEK

Az elemzés egyik legfontosabb megállapítása, hogy elsősorban nem biztonsági okai vannak a korszerűbb, elektronikus fizetési megoldások kevésbé intenzív használatának. A fizetési megoldásokkal kapcsolatos biztonságérzet elsősorban az ismertséggel van kapcsolatban, az egyes fizetési megoldások biztonságának megkérdőjelezése általában ismerethiányból fakad. Azaz: azokat a megoldásokat tartják biztonságosabbnak, amelyeket ismernek és használnak, amelyeket nem ismernek, és kevésbé használnak, azok biztonságosságát is alacsonyabb szintre értékelik. Így a készpénzmentes elektronikus fizetési megoldások intenzívebb hasz-

nálatát elsősorban a hozzájuk kapcsolódó ismeretek bővítésével lehet elérni, ezzel együtt pedig a használók biztonságérzete is magasabb lesz.

A lakosság fizetési megoldásokkal kapcsolatos ismereteit nézve elmondható, hogy van még tere ezek bővítésének, ami az ezzel foglalkozó, illetve a pénzforgalomban érdekelt szakemberekre, intézményekre sok feladatot ró. A felmérés rávilágított, hogy a fizetési megoldásokkal kapcsolatos ismeretek átadását a lakosság túlnyomó része saját számlavezető bankjától várja.

A felmérés másik tanulsága, hogy a személyes jó példa, a véleményformálók hatása ösztönöz a használatra. Azaz ha a fogyasztók használják az egyes fizetési megoldásokat, vannak ismereteik, gyakorlati tapasztalataik róluk, és ezeket az ismereteket, tapasztalatokat átadják egymásnak, akkor ezzel intenzívebbé válik a használatuk is.

A készpénzmentes, elektronikus fizetési megoldások használata tehát akkor növelhető, ha az emberek ismereteit – ideértve a biztonságról szóló ismereteket is – bővítjük, valamint használatukhoz valamilyen személyes előny is kapcsolódik.

FELHASZNÁLT IRODALOM

BOLT, W.-S. CHAKRAVORTI (2008): Consumer choice and merchant acceptance of payment media. *DNB Working paper*, 197. De Nederlandsche Bank.

CHENEY, J. S. (2006): Supply and demand side developments influencing growth in the debit market. *Discussion Paper*, 11. Federal Reserve Bank of Philadelphia Payment Cards Centre.

EISENSTEIN, E. M. (2008): Identify Theft: An exploratory study with implications for marketers. *Journal of Business Research*, vol. 61 no. 11, p. 1160–1172.

FEDERAL TRADE COMMISSION (2007): *Consumer Fraud and Identity Theft Complaint Data*. Federal Trade Commission.

KAHN, C. M.–J. M. LIÑARES-ZEGARRA (2012): *Identify Theft and Consumer Payment Choice: Does Security Really Matter?*. Social Science Research Network.

KOSSE, A. (2010): The safety of cash and debit cards: a study on the perception and behaviour of Dutch consumers. *DNB Working paper*, 245. De Nederlandsche Bank.

KOSSE, A. (2012): Do newspaper articles on card fraud affect debit card usage?. *Working Paper*, 339. De Nederlandsche Bank.

MAGYAR NEMZETI BANK (2008): *Pénzforgalomról mindenkinek 1. Bankkártyák*. Magyar Nemzeti Bank.

MAGYAR NEMZETI BANK (2012): *Jelentés a fizetési rendszerről*. Magyar Nemzeti Bank.

SCHUH, S. D.–J. STAVINS (2009): Why Are (Some) Consumers (Finally) Writing Fewer Checks? The Role of Payment Characteristics. *Working Papers*, no. 09-1. Federal Reserve Bank of Boston.

SULLIVAN (2008): Can smart card reduce payment fraud and identity theft?. *Economic Review*, Third Quarter. Federal Reserve Bank of Kansas City.

SULLIVAN (2010): The changing nature of U.S. Card Payment Fraud: Industry and Public Policy options. *Economic Review*, Second Quarter. Federal Reserve Bank of Kansas City.

TAKÁCS K. (2011): A magyar háztartások fizetési szokásai. *MNB-tanulmányok*, 98.

UNISYS INC. (2009): *UNISYS Security Index: United States*. Lieberman Research Group. Unisys Security.

YIN, W.-S. DEVANEY (2001): Determinants of consumers' use of debit cards instead of cash and checks. *Consumer Interests Annual*, 47.

FÜGGELÉK

A FELMÉRÉS MÓDSZERTANA, A KÉRDÉSEKRE ADOTT ÖSSZES VÁLASZ RÉSZLETESEN

- A felmérést a Magyar Nemzeti Bank megbízásából a GfK Hungária Kft. végezte személyesen, számítógéppel támogatott interjúkkal (CAPI) a rendszeres omnibusz kutatás keretében.
- Az elemszám: 1000 db interjú.
- Az elkészült minta nem, életkor, településtípus és régió szerint reprezentatív a 15 és 69 év közötti hazai lakosságra.
- Az interjúk 2012. április 16. és 25. között készültek.
- A fókuszcsoportos felmérés 2012. március 26-án zajlott két 8-8 fős célcsoportban (25–45, ill. 45–59 évesek).

**A következő fizetési módok közül melyekről hallott már, mennyire ismeri ezeket?
(n = 1000, több válasz lehetséges)**

	Spontán említés	Nagyon jól ismeri ezt a fizetési formát	Vannak ismeretei erről a fizetési formáról	Hallotta már a nevét ennek a fizetési formának	Nem is hallott még róla
kézpénz	97%	3%	0%	0%	0%
bankkártya	70%	8%	10%	12%	1%
sárga csekk	60%	30%	7%	3%	0%
internetes átutalás	20%	6%	13%	48%	13%
csoportos beszédés	18%	14%	19%	37%	12%
internetes vásárlás készpénzfizetéssel (pl. utánvét, postai fizetés)	7%	10%	20%	49%	14%
internetes vásárlás, elektronikus fizetéssel	7%	6%	15%	51%	21%
nyomatványon beadott papír alapú átutalás	7%	6%	15%	40%	31%
telefonos átutalás	3%	2%	11%	52%	32%
mobilos átutalás a bankszámláról	3%	2%	10%	51%	34%
mobilfezetés a mobilon lévő egyenleg, illetve a mobilszámla terhére	2%	3%	11%	50%	33%
elektronikus számlabemutató és fizetés	1%	4%	9%	41%	45%

**A következő internetes fizetési módok közül melyekről hallott már, mennyire ismeri ezeket?
(n = 1000, több válasz lehetséges)**

	Spontán említés	Nagyon jól ismeri ezt a fizetési formát	Vannak ismeretei erről a fizetési formáról	Hallotta már a nevét ennek a fizetési formának	Nem is hallott még róla
kézpénz (utánvét)	69%	8%	8%	12%	3%
banki átutalás	57%	5%	11%	22%	5%
bankkártya	47%	9%	11%	26%	8%
PayPal vagy Skrill (Moneybookers)	8%	0%	3%	16%	73%

A következő fizetési módokat, megoldásokat Ön a hétköznapiak során milyen gyakran veszi igénybe?
(n = 1000)

	Naponta	Havonta több, mint három alkalommal	Havonta legfeljebb három alkalommal	Évente párszor	Egyáltalán nem használja	Nem is hallott róla
készpénz	72%	22%	2%	1%	2%	0%
bankkártya	8%	31%	20%	8%	34%	1%
sárga csekk	2%	42%	37%	6%	12%	0%
csoporthoz tartozó beszéd	1%	8%	18%	4%	58%	12%
internetes átutalás	0%	4%	6%	9%	67%	13%
nyomtatványon beadott papír alapú átutalás	0%	1%	4%	8%	56%	31%
internetes vásárlás készpénzfizetéssel (pl. utánvét, postai fizetés)	0%	1%	3%	17%	64%	14%
internetes vásárlás elektronikus fizetéssel	0%	1%	2%	8%	68%	21%
elektronikus számlabemutató és fizetés	0%	1%	2%	2%	50%	45%
mobilteljesítés a mobilon lévő egyenleg, illetve a mobilszámla terhére	0%	0%	1%	3%	63%	33%
mobilteljesítés a bankszámláról	0%	0%	1%	3%	62%	34%
telefonos átutalás	0%	0%	1%	2%	65%	32%

A következő eszközök, megoldások közül melyekkel rendelkezik Ön?
(n = 1000)

	Igen	Nem
mobilteljesítés	89%	11%
bankszámla	76%	24%
bankkártya	72%	28%
internet-hozzáférés (használja a netet)	65%	35%

Milyen gyakran intézi Ön banki ügyeit az alábbi módokon?
(n = 760, akik rendelkeznek bankszámlával)

	Naponta	Havonta több, mint három alkalommal	Havonta legfeljebb három alkalommal	Évente párszor	Egyáltalán nem használja
interneten („internetbank”, „e-bank”)	1%	7%	11%	9%	72%
személyesen a bankban	0%	4%	19%	64%	13%
telefonon, banki ügyintézővel („tebank”, „call center”)	0%	1%	5%	17%	77%
mobilteljesítés alkalmazással a mobilteljesítő készülék képernyőjén („mobilbank”)	0%	1%	2%	5%	93%

A következő megoldások közül mire és milyen gyakran használja Ön a bankkártyáját?
(n = 719, akik rendelkeznek bankkártyával)

	Naponta	Havonta több, mint három alkalommal	Havonta legfeljebb három alkalommal	Évente párszor	Egyáltalán nem használja
vásárlás belföldön	8%	34%	22%	15%	22%
internetes használat	2%	4%	4%	11%	79%
készpénzfelvétel automatából (ATM) belföldön	0%	21%	64%	9%	5%
készpénzbefizetés automatába (ATM)	0%	3%	5%	5%	87%
érintésmentes fizetés	0%	1%	1%	2%	96%
vásárlás külföldön	0%	1%	1%	9%	90%
készpénzfelvétel külföldön	0%	0%	0%	7%	92%

Milyen módon használja Ön bankkártyáját készpénzfelvételre?
(n = 682, akik használják a bankkártyát készpénzfelvételre)

Töreksem a díjmentes készpénzfelvételre, de ha szükségem van rá, többször is kiveszek pénzt.	43%
Annyiszor, ahányszor díjmentes a készpénzfelvétel.	30%
Gyakran, bármikor felveszek készpénzt, ha szükségem van rá.	26%
NT/NV*	1%
* Nem tud, ill. nem akar válaszolni a kérdésre.	

Milyen módon használja Ön bankkártyáját vásárlásra?
(n = 576, akik használják a bankkártyát vásárlásra)

Ha van nálam elég készpénz, inkább készpénzzel fizetek.	49%
Ha csak van rá mód, inkább bankkártyával fizetek.	34%
Egy bizonyos összegig készpénzzel, afölött inkább bankkártyával fizetek.	16%
Mekkora ez az összeg?	átlag: 15 232 Ft medián: 10 000 Ft
NT/NV	1%

Milyen gyakran szokta Ön használni a következő fizetési módokat internetes vásárlásai során?
(n = 241, akik vásárolnak az interneten)

	Naponta	Havonta több, mint három alkalommal	Havonta legfeljebb három alkalommal	Évente párszor	Egyáltalán nem használja
készpénz (utánvét)	9%	9%	7%	58%	17%
bankkártya	2%	14%	11%	20%	52%
átutalás	0%	8%	15%	31%	46%
PayPal vagy Skrill (Moneybookers)	0%	1%	2%	16%	80%

**Milyen gyakran szokta Ön használni a mobiltelefonos fizetést a következő célokra?
(n = 40, akik használnak mobilfizetést)***

	Naponta	Havonta több, mint három alkalommal	Havonta legfeljebb három alkalommal	Évente párszor	Egyáltalán nem használja
egyéb áruk és szolgáltatások megvásárlása	2%	5%	4%	30%	59%
autópálya-matrica, parkolás	0%	7%	4%	48%	40%
távsvázás (emelt díjas SMS)	0%	0%	2%	21%	77%
mobiltelefonnal közvetlenül összefüggő vásárlásra (csengőhang, logó)	0%	0%	0%	21%	79%

* A kis elemszám miatt csak tájékoztató jellegű adat.

**Miért nincs Önnek bankszámlája?
(n = 246, akiknek nincs bankszámlájuk, több válasz lehetséges)**

Nincs rá szükségem, mert nem tudok félretenni.	39%
Jövedelmemet, juttatásaimat készpénzben kapom, így bankszámla nélkül is megvagyok.	24%
Nem szeretem a bankokat.	17%
Az én pénzemhez másnak semmi köze.	16%
A készpénzt mindenhol elfogadják.	13%
Túl drága a bankszámla fenntartása.	12%
A készpénz „ingyen van”.	10%
Túl bonyolult.	7%
Nem biztonságos.	6%
Nem tudnám, hogy pontosan mennyi pénzem van rajta.	0%
NT/NV	2%

**Miért nem használja Ön bankkártyáját vásárlásra?
(n = 143, akik nem használják a bankkártyát vásárlásra, több válasz lehetséges)**

Szerintem nem biztonságos.	32%
Nincs rajta elég pénzem.	22%
Lassú vele fizetni.	19%
Nem tudom, mennyi pénzem van, amit elkölthetek.	14%
Bonyolult a használata, nem tudom, hogyan kell használni.	11%
Nem tudok megjegyezni annyi kódot/azonosítót.	3%
Nem tudtam, hogy fizetni is lehet vele.	0%
Egyéb*	11%
NT/NV	9%

* Jellemzően: „jobban szeretem a készpénzt”.

**Miért nem használja Ön a telebankot (call centert) a számlájával kapcsolatos ügyintézésre?
(n = 580, akik nem használják a telebankot, több válasz lehetséges)**

Jobban szeretem a személyes banki ügyintézését.	39%
Nem szeretek telefonálni.	24%
Nem tudom, hogy kell.	17%
Bonyolult.	16%
Jobban szeretem az internetbankos ügyintézését.	13%
Szerintem nem biztonságos.	9%
Nincs rá szükségem.	3%
Kipróbáltam, de rosszak a tapasztalataim.	2%
Nem tudom megjegyezni a jelszót, különféle azonosító kódokat.	2%
Nincs telefonom.	1%
Jobban szeretem a mobilbankos ügyintézését.	1%
Egyéb	2%
NT/NV	5%

**Miért nem használja Ön az internetbankot (e-bankot) a számlájával kapcsolatos ügyintézésre?
(n = 330, akik interneteznek, de nem használják az internetbankot, több válasz lehetséges)**

Jobban szeretem a személyes banki ügyintézését, mert ott legalább kapok egy papírt arról a tranzakcióról, amelyet indítottam.	32%
Jobban szeretem a személyes banki ügyintézését, mert az ügyintézővel legalább megbeszéltem a banki ügyeimet.	27%
Szerintem nem biztonságos.	15%
Bonyolult.	11%
Nem tudom, hogy kell használni.	10%
Félek, hogy illetéktelenek hozzáférnek a bankszámlához.	10%
Nincs szükségem rá.	4%
Nem tudom megjegyezni a jelszót, különféle azonosító kódokat.	3%
Kipróbáltam, de rosszak a tapasztalataim.	1%
Egyéb	1%
NT/NV	7%

**Miért nem használja Ön a mobilbankot a számlájával kapcsolatos ügyintézésre?
(n = 656, akik nem használják a mobilbankot, több válasz lehetséges)**

Jobban szeretem a személyes banki ügyintézését.	39%
Szerintem nem biztonságos.	24%
Jobban szeretem az internetbankot (e-bankot).	17%
Nem tudom, hogy kell.	16%
Bonyolult.	13%
Kicsi a telefon képernyője.	4%
Nincs szükségem rá.	2%
Kipróbáltam, de rosszak a tapasztalataim.	1%
Egyéb	2%
NT/NV	4%

Miért fizet Ön az internetes vásárlásaikor készpénzzel?

(n = 199, akik netes vásárláskor készpénzzel fizetnek, több válasz lehetséges)

Mert így az árut biztosan megkapom (csak akkor fizetek, ha kiszállították az árut).	62%
Csak így lehet kifizetni az árut, nincs választási lehetőségem.	24%
Nem tartom biztonságosnak a nem készpénzes fizetési megoldásokat.	11%
Nincs bankszámlám.	5%
Attól tartok, bankkártya-információhoz jut az eladó.	4%
Nincs paypalos (vagy ehhez hasonló) „számlám”.	3%
Nincs bankkártyám.	3%
Egyéb	2%
NT/NV	6%

Miért nem fizet Ön csoportos beszédési megbízással?

(n = 579, akik hallottak már a csoportos beszédésről, de nem használják, több válasz lehetséges)

A sárga csekket akkor fizetem be, amikor akarom.	50%
Nem látom előtte a számlát, és így nem tudom ellenőrizni az összeget.	20%
Félek, hogy a beszedő (a cég) többet vesz le a számlámról, mint amennyi jár.	12%
Nem akarom, hogy a bankszámlához hozzáférjenek.	9%
Nem én intézem ezeket a dolgokat.	6%
Nem ismerem pontosan ezt a fizetési megoldást.	5%
Nincs bankszámlám.	4%
Sárga csekket kapok, de azt nem a postán fizetem, hanem interneten utalom át.	3%
Adtam már felhatalmazást csoportos beszédésre, de végül nem szedtek be a számlámról, és nem mentem utána, hogy miért.	1%
Elektronikus számlát kapok, és az ott felkínált lehetőségek egyikével fizetek.	0%
Egyéb	3%
NT/NV	7%

Csoportos beszédéseinél beállított-e Ön limitösszeget, amely fölött a bank visszautasítja a beszédés teljesítését?

(n = 298, akik használják a csoportos beszédést)

igen	42%
nem	51%
NT/NV	7%

Tudja-e Ön, hogy a csoportos beszédési megbízás teljesítését meg lehet tiltani?

(n = 1000)

igen	36%
nem	64%

Ön szerint meddig tilthatja le a teljesítést, ha a számlából úgy látja, hogy többet akarnak beszedni, mint ami jogos?

(n = 360, akik tudnak a tiltás lehetőségéről)

a terhelési napot megelőző nap végéig	42%
egyéb	5%
NT/NV	53%

Ön szerint mekkora összegig biztonságos...

(n = 1000)

	Átlag (azok körében, akik konkrét összeget mondtak)	Medián (azok körében, akik konkrét összeget mondtak)	Bármekkora összeget	NT/NV	Semekkora összeget (0 Ft)	Átlag (azok körében, akik 0-tól különböző összeget mondtak)	Medián (azok körében, akik 0-tól különböző összeget mondtak)
...bankkártyát használni vásárláskor?	39 171 Ft	20 000 Ft	45%	29%	3%	44 649 Ft	20 000 Ft
...nyomtatványon beadott papír alapú átutalással fizetni?	41 163 Ft	10 000 Ft	40%	46%	5%	66 608 Ft	20 000 Ft
...bankkártyát használni készpénzfelvételkor?	55 452 Ft	50 000 Ft	32%	24%	2%	57 785 Ft	50 000 Ft
...csoportos beszédési megbízással fizetni?	27 640 Ft	15 000 Ft	31%	45%	7%	40 231 Ft	20 000 Ft
...internetbankon keresztül átutalni?	21 337 Ft	0 Ft	29%	51%	10%	43 333 Ft	20 000 Ft
...készpénzként magánál hordani?	16 199 Ft	10 000 Ft	18%	14%	1%	16 474 Ft	10 000 Ft
...bankkártyát használni internetes vásárláskor?	12 607 Ft	0 Ft	18%	54%	15%	27 905 Ft	12 500 Ft
...interneten vásárolt, rendelt termékért, szolgáltatásért az interneten keresztül kifizetni?	17 238 Ft	1 000 Ft	17%	52%	15%	33 247 Ft	10 000 Ft
...mobillal fizetni?	3 820 Ft	0 Ft	11%	62%	14%	8 095 Ft	5 000 Ft

A következő fizetési módokat, megoldásokat mennyire tartja Ön biztonságosnak?
(n = 1000)

	Átlag (5-ös skálán)	Nagyon biztonságos (5)	Inkább biztonságos (4)	Közepesen biztonságos (3)	Inkább nem biztonságos (2)	Egyáltalán nem biztonságos (1)	NT/NV	Nem is hallott az adott fizetési módról
sárga csekk	4,46	56%	34%	6%	1%	1%	2%	0%
kézpénz	4,35	52%	33%	12%	1%	1%	2%	0%
bankkártya	3,85	24%	40%	21%	4%	3%	7%	1%
nyomtatványon beadott, papír alapú átutalási megbízás	3,63	15%	22%	12%	5%	5%	10%	31%
csopartos beszédés	3,46	15%	25%	23%	6%	7%	12%	12%
internetes átutalás	3,01	9%	19%	21%	12%	12%	15%	13%
mobilos átutalás a bankszámláról	2,64	2%	10%	19%	11%	11%	14%	34%
telefonos átutalás	2,63	2%	11%	18%	14%	11%	13%	32%

A következő bankkártyás fizetési módokat, megoldásokat mennyire tartja Ön biztonságosnak?
(n = 1000)

	Átlag (5-ös skálán)	Nagyon biztonságos (5)	Inkább biztonságos (4)	Közepesen biztonságos (3)	Inkább nem biztonságos (2)	Egyáltalán nem biztonságos (1)	NT/NV	Nem is hallott a bankkártyás fizetésről
kézpénzfelvétel automatából (ATM)	3,78	19%	42%	24%	3%	3%	8%	1%
vásárlás belföldön (POS terminál)	3,50	15%	30%	22%	6%	7%	19%	1%
vásárlás külföldön	3,50	15%	30%	22%	6%	7%	19%	1%
kézpénzbefizetés automatába (ATM)	2,96	8%	18%	22%	11%	13%	27%	1%
kézpénzfelvétel külföldön	2,71	6%	15%	20%	14%	17%	28%	1%
internetes használat	2,71	5%	16%	23%	16%	16%	23%	1%
érintésmentes fizetés	2,54	4%	10%	14%	12%	16%	43%	1%

A következő internetes fizetési módokat, megoldásokat mennyire tartja Ön biztonságosnak?
(n = 1000)

	átlag (5-ös skálán)	Nagyon biztonságos (5)	Inkább biztonságos (4)	Közepesen biztonságos (3)	Inkább nem biztonságos (2)	Egyáltalán nem biztonságos (1)	NT/NV	Nem is hallott az adott fizetési módról
kézpénz (utánvét)	4,18	36%	41%	14%	1%	1%	3%	3%
átutalás	3,89	23%	41%	18%	3%	3%	7%	5%
bankkártya	3,86	20%	41%	20%	3%	2%	5%	8%
PayPal vagy Skrill (Moneybookers)	3,18	2%	5%	6%	2%	2%	10%	73%

Érte-e már Önt vagy személyes ismeretségi körében valakit kár a következő fizetési módok használatakor? Hallott-e arról, hogy valakit anyagi kár ért...

(n = 1000)

	Igen, engem ért kár	Igen, ismerősömet érte kár	Hallottam már ilyenről, de nem tudok konkrét esetről	Nem	Nem is hallott még az adott fizetési módról
...kézpénzzel kapcsolatban?	3%	5%	19%	73%	0%
...bankkártyával kapcsolatban?	1%	5%	29%	65%	1%
...csoportos beszédessel kapcsolatban?	1%	4%	16%	67%	12%
...internetes átutalás során?	0%	3%	18%	66%	13%
...internetes vásárlás során, amikor elektronikus fizetésre került sor?	0%	2%	17%	60%	21%
...internetes vásárlás során, amikor készpénzes fizetésre került sor (pl. utánvét, postai fizetés)?	0%	2%	15%	68%	14%
...sárga csekkkel kapcsolatban?	0%	2%	13%	84%	0%
...mobilfizetés során, amikor a mobilon lévő egyenleg, illetve a mobilszámla terhére történt a kifizetés?	0%	1%	12%	53%	33%
...telefonos átutalás során?	0%	1%	11%	56%	32%
...mobilos átutalás során, ami bankszámláról történt?	0%	1%	11%	54%	34%
...nyomtatványon beadott papír alapú átutalás során?	0%	0%	8%	60%	31%
...elektronikus számlabemutató és fizetés során?	0%	0%	8%	46%	45%

Mi lenne az Ön számára biztonságos, megnyugtató visszaigazolás a következő internetes tevékenységek során?

(n = 314, akik interneten keresztül bankolnak vagy vásárolnak)

	SMS	E-mail	Telefonhívás	Internetes kód, jelszó	NT/NV
internetbank használatakor	56%	7%	5%	25%	7%
internetes vásárláskor	53%	8%	8%	22%	9%

Mi az Ön legfontosabb elvárása a kiválasztott fizetési formával, móddal szemben, amikor a következő vásárlási/fizetési helyzetekbe kerül, és fizetési módot választ?

(n = 1000)

	Gyorsaság	Kényelem	Biztonság (ne lehessen visszaélést elkövetni)	Visszakérhetőség	Olcsóság (alacsony fizetési költség)
kis értékű (legfeljebb 1000 forintos) vásárlás, fizetés esetén	44%	14%	27%	5%	11%
közepes értékű (legfeljebb 10 ezer forintos) vásárlás, fizetés esetén	25%	20%	42%	5%	8%
nagy értékű (több, mint 10 ezer forintos) vásárlás, fizetés esetén	13%	12%	60%	7%	8%
közüzemi számlák kifizetésekor	13%	14%	52%	10%	12%

Internetes fizetések esetén, internetes bankoláskor milyen lépéseket tesz az Ön által használt számítógép, illetve adatai biztonságáért?

(n = 314, akik interneten keresztül bankolnak vagy vásárolnak, több válasz lehetséges)

Biztonsági szoftvereket (pl.: tűzfal, vírusirtó stb.) használ.	53%
Nyilvános helyen található gépet (pl.: internetkávézó) nem használ ilyen célokra.	45%
Semmit.	14%
Egyéb	1%
NT/NV	8%

Mire figyel Ön bankautomata (ATM) használatakor?

(n = 687, akik használják a bankkártyát automatánál, több válasz lehetséges)

A környék biztonsága.	57%
A közelben tartózkodó személyek.	43%
Csak nappal használja.	35%
Az automata állapota.	25%
Csak bankban (épületen belül) használja.	22%
Forgalmas helyen sohasem használja.	10%
Egyik sem.	8%
Utcán, nyitott térben sohasem használja.	6%
NT/NV	1%

Ha bankkártyára gondol, Ön szerint melyik megoldás a biztonságosabb?

(n = 719, akik rendelkeznek bankkártyával)

A csippel ellátott bankkártya biztonságosabb.	33%
A mágnescsikkal ellátott bankkártya biztonságosabb.	8%
Egyformán biztonságos a két megoldás.	35%
NT/NV	24%

Ha bankkártyás fizetésekre gondol, Ön szerint melyik megoldás a biztonságosabb?

(n = 719, akik rendelkeznek bankkártyával)

A PIN-kód biztonságosabb.	48%
Az aláírás biztonságosabb.	10%
Egyformán biztonságos a két megoldás.	28%
NT/NV	14%

Ha PIN-kódot kell megadni vásárláskor, mire figyel?

(n = 719, akik rendelkeznek bankkártyával)

Igyekszem eltakarni a kezem, hogy ne lássák.	70%
Igyekeznek eltakarni, de ez nem lehetséges.	11%
Megkérem a pénztárost, hogy ne nézzen oda.	1%
Semmire.	13%
Egyéb	2%
NT/NV	3%

**Tudomása szerint, Ön a bankkártyájához tartozó PIN-kódját kinek adhatja meg?
(n = 719, akik rendelkeznek bankkártyával, több válasz lehetséges)**

Senkinek.	58%
Családtagoknak.	36%
A banknak.	4%
Rendőrségnek vagy más hivatalos szervnek.	2%
Barátoknak, ismerősöknek.	1%
NT/NV	3%

**Tudomása szerint, Ön a bankkártyáját vásárláskor kinek adhatja oda?
(n = 719, akik rendelkeznek bankkártyával, több válasz lehetséges)**

Bármelyik pénztárosnak, de csak úgy, ha közben mindig pontosan látja, hogy mit csinál a kártyával.	57%
Senkinek.	34%
Bármelyik pénztárosnak teljesen szabadon.	9%
NT/NV	1%

**Tudomása szerint, Ön a bankkártyáját használatra kinek adhatja oda?
(n = 719, akik rendelkeznek bankkártyával, több válasz lehetséges)**

Senkinek.	59%
Családtagoknak.	40%
Barátoknak, ismerősöknek.	1%
NT/NV	1%

**Tudja-e, hogy mire szolgál a minden bankkártyán megtalálható háromjegyű kód a kártya hátoldalán az aláírás mező mellett?
(n = 1000)**

Igen, az internetes bankkártyás fizetéseknél szokás ezt használni.	17%
Igen, egyéb.	1%
Nem	82%

**Amennyiben Önt bankkártyacsalás miatt kár éri, vagy elveszíti, ellopják a bankkártyáját, hova fordul(na) először?
(n = 719, akik rendelkeznek bankkártyával)**

A bankhoz.	90%
A rendőrséghez.	10%
A Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyeletéhez.	0%
Sehova.	0%

Amennyiben Önt bankkártyacsalás miatt kár éri, vagy elveszíti, ellopják a bankkártyáját, milyen hamar jelentené be?

(n = 719, akik rendelkeznek bankkártyával)

A lehető leghamarabb.	96%
Még aznap.	4%
Ha épp ráérek.	0%
Soha.	0%

Ön szerint, amennyiben Önt bankkártyacsalás miatt kár éri (feltéve, ha erről Ön nem tehet), milyen a kármegosztás a kártyabirtokos és a bank között?

(n = 719, akik rendelkeznek bankkártyával)

A teljes kárt a kártyabirtokos (az ügyfél) viseli.	22%
A kárt egy bizonyos összegig a kártyabirtokos (az ügyfél) viseli, a többbit a bank.	10%
A kárt egy bizonyos összegig a bank viseli, a többbit a kártyabirtokos (az ügyfél).	8%
A teljes kárt a bank viseli.	34%
NT/NV	26%

A kárt egy bizonyos összegig a kártyabirtokos (az ügyfél) viseli, a többbit a bank: meg tudná mondani, hogy mekkora ez az összeg, amely felett a bank viseli a kárt?

(n = 74, akik rendelkeznek bankkártyával, és tudják, hogy a kárt egy bizonyos összegig a kártyabirtokos [az ügyfél] viseli, a többbit a bank)

45 000 Ft	0%
egyéb (medián: 30 000 Ft, átlag: 130 731 Ft)	100%

A különböző fizetési módok biztonságos használatával kapcsolatban kitől szeretne tájékoztatást?

(n = 1000, több válasz lehetséges)

A saját számlavezető bankomtól.	76%
Ismerősöktől, barátoktól, családtagoktól.	13%
A Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyeletétől.	4%
Más banktól, pénzügyi vállalkozástól.	3%
A Magyar Nemzeti Banktól.	3%
Rendőrségtől.	3%
Informatikai cégektől.	2%
Egyéb	1%
NT/NV	14%